


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Львівський національний університет імені Івана Франка  
Географічний факультет  
Кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія

Затверджено  
на засіданні кафедри економічної  
і соціальної географії  
імені професора Олега Шаблія  
географічного факультету  
Львівського національного університету  
імені Івана Франка  
(протокол № 6 від "12" січня 2024 р.)

Завідувач кафедри  доц. Гудзеляк І. І.

**Силабус**  
**з навчальної дисципліни**  
**«Унікальні міста світу»**  
Дисципліна вільного вибору студента  
(загальноуніверситетський вибір)  
на 2024/2025 н. р.

Львів 2024

Назва курсу	Унікальні міста світу
Адреса викладання курсу	вул. П. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000 Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	ДВВС
Викладачі курсу	Гудзеляк Ірина Іванівна, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Контактна інформація викладачів	<a href="mailto:iryna.hudzelyak@lnu.edu.ua">iryna.hudzelyak@lnu.edu.ua</a> <a href="https://geography.lnu.edu.ua/employee/hudzelyak-iryna-ivanivna">https://geography.lnu.edu.ua/employee/hudzelyak-iryna-ivanivna</a>
Консультації по курсу відбуваються	щопонеділка, 15:00–17:00 год. м. Львів, вул. П. Дорошенка, 41, географічний факультет, ауд. 56. Також можливі онлайн консультації через MicrosoftTeams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	<a href="https://geography.lnu.edu.ua/academics/bachelor/geography">https://geography.lnu.edu.ua/academics/bachelor/geography</a>
Інформація про курс	Дисципліна «Унікальні міста світу» є вибірковою навчальною дисципліною циклу загальної підготовки
Коротка анотація курсу	Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань про геопросторову організацію міського розселення, типові та унікальні риси міст; формування умінь: виявляти унікальні риси міст, визначати особливості функціонування окремих агломерацій, мегалополісів, метрополій, глобальних міст; досліджувати просторову структура міст; соціально-культурні фактори урбанізації; соціальну сегрегацію міського простору; виявляти проблеми урбанізації в різних країнах світу; визначати передумови сталого розвитку міст; розуміти характер розвитку міст в Україні унаслідок впливу війни.
Мета та цілі курсу	Головною метою є вивчення теоретичних основ геоурбаністики, еволюції міст, у тім числі унікальних; розуміння загальних тенденцій урбанізації та регіональних і унікальних особливостей сучасної урбанізації; передумов виникнення і особливостей функціонування унікальних міст світу.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Верменич Я. В. Історична урбаністика в Україні: теорія містознавства і методика літочислення. К.: Інститут історії України НАН України, 2011. 306 с.</li> <li>2. Де Блій Г., Муллер П., Шаблій О. Географія: Світи, регіони, концепти / Переклад з англ., за редакцією і з співучастю О. Шаблія. – К.: Либідь, 2004.</li> <li>3. Гладкий О. В., Іщук С. І. Географія міст. Геоурбаністика : підручник. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2014. – 300 с.</li> <li>4. Дронова О.Л. Геоурбаністика: навч. посібн. для вищихнавч.</li> </ol>

	<p>заклад. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2014. – 420 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>5. Йен Гел. Міста для людей. – К.: Основи, 2018.</li> <li>6. Львів. Комплексний атлас / О. Шаблій, С. Матковський, О. Вісьтак та ін. – К.: ДНВП «Картографія», 2012.</li> <li>7. Назарук М. М. Львів: місто, природа, простір. Львів: Коло, 2022. 336 с.</li> <li>8. Посацький Б. С. Основи урбаністики : навч. посібн. – Львів: Вид-во Національного університету «Львівська Політехніка», 2010.</li> <li>9. Україна. Огляд урбанізації. – Міжнародний банк реконструкції та розвитку / Світовий банк, 2015. – 195 с.</li> <li>10. Ben Green. The Smart Enough City: Putting Technology in Its Place to Reclaim Our Urban Future (Strong Ideas). - The MIT Press, 2019. - 240 p.</li> <li>11. Charles Montgomery. Happy City: Transforming Our Lives Through Urban Design. - Farrar, Straus and Giroux, 2013.</li> <li>12. Eric Klinenberg. Palaces for the People: How Social Infrastructure Can Help Fight Inequality, Polarization, and the Decline of Civic Life Hardcover. – Crown, 2018. - 288 p.</li> <li>13. Ipsita Chatterjee. Displacement, Revolution, and the New Urban Condition: Theories and Case Studies. – India: SAGE Publications, 2014.</li> <li>14. Janette Sadik-Khan, Seth Solomonow Street fight: Handbook for an Urban Revolution. – Penguin Books, 2016. - 360 p.</li> <li>15. John M. Levy. Contemporary Urban Planning. - Routledge; 11 edition, 2016. - 476 p.</li> <li>16. Peter Moskowitz. How to Kill a City: Gentrification, Inequality, and the Fight for the Neighborhood. – Paperback, 2018.</li> <li>17. Samuel Stein. Capital City Gentrification and the Real Estate State. – Verso, 2019, 208 p.</li> <li>18. Wade Graham. Dream Cities: Seven Urban Ideas That Shape the World. Harper; Reprint edition, 2016. 334 p.</li> </ol>
Тривалість курсу	3 кредити ECTS – 90 год. у 5 семестрі;
Обсяг курсу (денна форма)	32 годин аудиторних занять, з них 16 годин лекцій, 16 годин семінарських занять. 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p><i>знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– зміст геоурбаністики,</li> <li>– головні теоретичні положення геоурбаністики,</li> <li>– закономірності геопросторової організації міського населення світу, регіонів, окремих країн, у тім числі України,</li> <li>– перелік унікальних міст світу.</li> </ul> <p><i>вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– користуватися різноманітними джерелами інформації про міське розселення та урбанізаційні процеси,</li> <li>– здійснювати просторовий аналіз розвитку та функціонування окремих міських поселень, у тім числі унікальних, а також агломерацій, мегалополісів, метрополійних ареалів,</li> <li>– оцінювати характер і гостроту проблем міського розвитку,</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>– передбачати тенденції розвитку різних міст, у тім числі унікальних, а також агломерацій, мегалополісів,</li> <li>– рекомендувати заходи стосовно регулювання міського розселення та сталого розвитку міст,</li> <li>– графічно відображати статистичну інформацію, створювати картосхеми.</li> </ul>
Ключові слова	Урбанізація, місто, унікальне, типове, міське розселення, столиця, агломерація
Формат курсу	Очний
Теми	<p><i>Лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Основи теорії геоурбаністики.</li> <li>2. Еволюція міст світу: історико-географічний аналіз.</li> <li>3. Унікальність географічного положення міст.</li> <li>4. Столиці: типовість та унікальність.</li> <li>5. Унікальні функції міст. Планувальні форми міст.</li> <li>6. Глобальні міста та великі міські агломерації.</li> <li>7. Місто як культурний феномен.</li> <li>8. Занепадаючі міста світу.</li> </ol> <p><i>Семінарські заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Вплив унікального географічного положення міст на їхній розвиток.</li> <li>2. Унікальна еволюція рідного міста.</li> <li>3. Характеристика столиць різних типів країн.</li> <li>4. Унікальні функції міст.</li> <li>5. Характеристика глобальних міст та великих міських агломерацій.</li> <li>6. Культурні центри світу.</li> <li>7. Туристичні центри світу. Сприйняття міста мешканцями та туристами.</li> <li>8. Аналіз причин занепаду міст.</li> </ol>
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії, української та іноземної мови, історії культури
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції з презентаціями, доповідь з презентацією на семінарському занятті, дискусія, підсумкове тестування
Необхідне обладнання	Аудиторія, проектор, ноутбук, екран, доступ до інтернету, Office 365
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– семінарське заняття (8 занять): 56% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – по 7 балів за доповідь з презентацією;</li> <li>– участь у дискусії: 14% семестрової оцінки, всього 14 балів за</li> </ul>

	<p>семестр;  – тестування: 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 30.  Підсумкова максимальна кількість балів – 100.  <i>Відвідування занять.</i> Обов’язкова присутність студентів на лекціях і семінарських заняттях.  <i>Політика щодо дедлайнів та перескладання.</i> Усі доповіді мають бути презентовані і обговорені згідно розкладу навчальних занять.  <i>Академічна добросовісність.</i> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування будуть вважатися випадками академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в презентації студента є підставою для її незарахування.  Списування під час підсумкового тестування заборонені.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<p>Перелік орієнтовних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Критерії виділення міських поселень у різних країнах світу.</li> <li>2. Підходи ООН до визначення міст.</li> <li>3. Характерні риси міста як головної форми урбанізованого розселення.</li> <li>4. Унікальність та типовість міста.</li> <li>5. Місце геоурбаністики в системі суспільних наук.</li> <li>6. Методи географічного вивчення міста.</li> <li>7. Джерела інформації про міста та їхні підсистеми.</li> <li>8. Діяльність ООН у вивченні і статистичному обліку міського населення світу.</li> <li>9. Історичні типи міст.</li> <li>10. Природно-географічна та соціально-економічна характеристика положення міста.</li> <li>11. Приклади унікального географічного положення окремих міст світу.</li> <li>12. Поняття столиці.</li> <li>13. Функції міста.</li> <li>14. Унікальність і зручність просторової структури міста.</li> <li>15. Синдром Бразіліа.</li> <li>16. Процеси «копенгагенізації» у європейських містах.</li> <li>17. Місто семи хвилин.</li> <li>18. Розумне місто.</li> <li>19. Головні ознаки глобальних міст.</li> <li>20. Унікальність і типовість розвитку міських агломерацій.</li> <li>21. Вплив соціально-культурних факторів на формування унікальних просторових рис міста.</li> <li>22. Значення унікальних споруд для туристичної привабливості міст.</li> <li>23. Ефект Більбао.</li> <li>24. Роль історичного центру міста.</li> <li>25. Релігійні центри світу.</li> </ol>

	<ul style="list-style-type: none"><li>26. Столиці світового спорту.</li><li>27. Фестивальні міста.</li><li>28. Центри кіноіндустрії.</li><li>29. Львів як культурний феномен України.</li><li>30. Сутність явища міського занепаду, деградації міста.</li><li>31. Кримінальні центри.</li><li>32. Міста, розташовані у конфліктних зонах.</li></ul>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.